

CÔNG TÁC DÂN VẬN CHÍNH QUYỀN CẤP HUYỆN ở TP. Hồ Chí Minh

TS. PHẠM NGỌC LỢI

Học viện Cán bộ TP. Hồ Chí Minh

TP. Hồ Chí Minh tuy chỉ chiếm 0,6% diện tích và 8,3% dân số cả nước nhưng đã đóng góp 22,2% tổng sản phẩm quốc gia; giá trị gia tăng dịch vụ chiếm tỷ trọng 33%, đứng đầu cả nước; chỉ số sản xuất toàn ngành công nghiệp tăng bình quân 7,7%/năm; ngành nông nghiệp phát triển đúng định hướng nông nghiệp đô thị hiện đại; năng suất lao động gấp 3 lần cả nước, thu hút đầu tư các dự án nước ngoài rất lớn. Đạt được thành tựu như trên có sự đóng góp rất lớn của công tác dân vận (CTDV). Thời gian qua, CTDV của đảng bộ, chính quyền TP. Hồ Chí Minh đã có sự chuyển biến rõ nét.

Những kết quả rõ nét

Trong những năm qua, UBND thành phố luôn quyết liệt chỉ đạo các sở, ngành, UBND quận, huyện, các đơn vị trực thuộc xây dựng các chương trình, kế hoạch thực hiện các nghị quyết, chủ trương, chính sách của Trung ương, Thành ủy và quy định pháp luật liên quan đến CTDV, thực hiện quy chế dân chủ. UBND thành phố ban hành 29 văn bản về các vấn đề liên quan trực tiếp, thiết thực đến nhân dân. HĐND và UBND quận, huyện ở TP. Hồ Chí Minh đã coi trọng thực hiện việc xây dựng chương trình, kế hoạch CTDV một cách cụ thể để thực hiện chủ trương, nghị quyết, chỉ thị của Đảng, pháp luật của Nhà nước về CTDV trên địa bàn quận,

huyện. Một số HĐND, UBND quận, huyện đã có nghị quyết chuyên đề về CTDV. Nhờ vậy, CTDV của chính quyền cấp huyện thuộc Thành phố định hình rõ, từng bước đưa các chủ trương của quận ủy, huyện ủy về CTDV đi vào cuộc sống.

CTDV chính quyền có bước đột phá từ năm 2018 với việc thực hiện “Năm dân vận chính quyền”. Theo đó, các cấp ủy, chính quyền các cấp của Thành phố chỉ đạo quyết liệt, chặt chẽ, xuyên suốt CTDV chính quyền; phát động phong trào thi đua cao điểm về cải cách hành chính theo chủ đề “Năm đột phá cải cách hành chính và thực hiện thắng lợi Nghị quyết 54/2017/QH14 của Quốc hội”. UBND thành phố cũng đã triển khai thực hiện Đề án ủy quyền 85

nhiệm vụ cho các sở, ban, ngành và UBND quận, huyện trên 4 lĩnh vực: Đô thị - môi trường; kinh tế - ngân sách - dự án; văn hóa - xã hội và tư pháp - nội vụ.

Công tác kiểm tra, giám sát thực hiện các chủ trương, nghị quyết của Đảng; chương trình, kế hoạch của chính quyền về CTDV được tăng cường. 5 năm qua, BTV Thành ủy và cấp ủy quận, huyện, cấp ủy cấp trên cơ sở trực thuộc Thành ủy đã tổ chức 2.502 đoàn kiểm tra, giám sát việc thực hiện nội dung liên quan đến CTDV tại các địa phương, cơ quan, đơn vị với 6.173 lượt kiểm tra, giám sát. Công tác giám sát luôn đổi mới và phát huy tốt các hình thức giám sát theo quy định của pháp luật; theo dõi việc thực hiện các kết luận sau giám sát

và tái giám sát những vấn đề nhân dân quan tâm, bức xúc. Thành phố đã tổ chức 823 cuộc giám sát, 1.575 cuộc khảo sát, 11 phiên giải trình về thực thi pháp luật tại các sở ngành, quận, huyện, cơ quan, đơn vị.

Chính quyền cấp huyện phối hợp với mặt trận Tổ quốc (MTTQ) và các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp tích cực vận động nhân dân thực hiện các nhiệm vụ kinh tế, xã hội, an ninh, quốc phòng. Tổ chức lấy ý kiến của MTTQ, các đoàn thể và nhân dân tham gia xây dựng các chủ trương, quy hoạch và những chương trình, dự án lớn của quận. Thường xuyên lắng nghe và giải đáp kịp thời những vấn đề mà nhân dân quan tâm. Tổ chức 20 hội nghị chuyên đề, hội thảo, tọa đàm và 12 cuộc tham vấn lấy ý kiến nhân dân về quản lý nhà nước trên một số lĩnh vực có ảnh hưởng sâu rộng đến đời sống nhân dân về: Điều chỉnh quy hoạch chung xây dựng TP. Hồ Chí Minh đến năm 2025; dự án giao thông tuyến Metro Bến Thành - Suối Tiên và dự án xây dựng đường nối Tân Sơn Nhất - Bình Lợi - Vành đai ngoài... Đây mạnh phối hợp, liên kết trong thực hiện các chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững, xây dựng nông thôn mới, cải cách hành chính, phát huy dân chủ ở cơ sở...

Cùng với đẩy mạnh thực hiện cải cách thủ tục hành chính theo hướng công khai, minh bạch các chủ trương, chính sách, dự án phát triển kinh tế - xã hội, chính quyền các quận, huyện đã xây dựng và thực hiện chế độ tiếp xúc, đối thoại trực tiếp với nhân dân và chế độ tiếp dân theo định kỳ, nghiêm túc tiếp thu ý kiến phê bình, góp ý của nhân dân về công tác quản lý, điều hành, về thái độ và phong cách làm việc của cán bộ, công chức các cơ quan chính quyền quận; giải quyết kịp thời đơn, thư khiếu nại, tố cáo và những vấn đề bức xúc của nhân dân. Theo đó, cán bộ, công chức trong thi hành công vụ, tiếp xúc, giải quyết công việc với dân phải có thái độ chân thành, tôn trọng dân, hướng dẫn và giúp đỡ nhân dân; bản thân gương mẫu chấp hành các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước. Các cơ quan, đơn vị xử lý kịp thời, nghiêm minh cán bộ, công chức có hành vi tiêu cực, những nhiễu, gây phiền hà cho dân, xâm phạm quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của công dân trong thi hành công vụ. Đồng thời, tập trung xây dựng và ban hành các quy định nhằm phát huy được trách nhiệm và năng lực của cán bộ, công chức, viên chức, nhất là người đứng đầu.

Khuyết điểm, hạn chế

Bên cạnh những ưu điểm, CTDV của chính quyền cấp huyện ở TP. Hồ Chí Minh còn bộc lộ những yếu kém, bất cập cần được khắc phục.

Một số UBND quận, huyện, phường, xã, thị trấn chưa xây dựng chương trình, kế hoạch cụ thể thực hiện CTDV. Việc công khai, minh bạch các chủ trương, chương trình, dự án liên quan đến quyền và lợi ích chính đáng, hợp pháp của người dân chưa thường xuyên, có nơi còn hình thức. Việc tiếp xúc, đối thoại trực tiếp với nhân dân, giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo và giải quyết những vấn đề nhân dân quan tâm có lúc, có nơi chưa kịp thời; giải quyết thủ tục hành chính theo quy định của pháp luật vẫn còn một số các hạn chế nhất định. Việc kiểm tra thực hiện các nghị quyết, chỉ thị của Đảng về CTDV và phối hợp với ban dân vận của quận, huyện ủy trong chỉ đạo kiểm tra việc thực hiện các quy định của pháp luật về dân chủ ở cơ sở và CTDV của chính quyền một vài nơi chưa được phát huy đúng vai trò. Một số địa phương chưa duy trì nền nếp làm việc định kỳ với MTTQ và các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp theo quy định, dẫn tới việc lắng nghe và giải quyết kịp thời ý kiến của MTTQ và các đoàn thể phản

ánh, kiến nghị những vấn đề mà nhân dân quan tâm với chính quyền quận, huyện chưa thấu đáo. Một số chính quyền quận, huyện ban hành các quy định đối với cán bộ, công chức trong thi hành công vụ, tiếp xúc, giải quyết công việc với dân còn chưa cụ thể, hay việc xử lý những cán bộ, công chức có hành vi tiêu cực trong thi hành công vụ vẫn có trường hợp chưa minh bạch.

Một vài nơi, chính quyền quận, huyện tuy đã xây dựng chương trình, kế hoạch CTDV nhưng thực hiện không tuân theo chương trình, kế hoạch dẫn tới chất lượng hoạt động này chưa hiệu quả. Một số chính quyền quận, huyện chưa coi công tác tuyên truyền, vận động nhân dân là một phương thức hữu hiệu của CTDV hoặc chưa chỉ đạo nội dung tuyên truyền phải bao hàm đầy đủ các hoạt động thực hiện chức năng, nhiệm vụ của chính quyền quận, huyện và tập trung thực hiện nhiệm vụ trọng tâm trong từng thời điểm. Một số cán bộ, công chức chưa nhận thức sâu sắc và quan tâm đúng mức đến việc tiến hành CTDV, chưa coi đó là trách nhiệm của mình. Chính quyền quận, huyện một số nơi có lúc chưa quan tâm, nhắc nhở và kiểm tra thường xuyên cán bộ, công chức của mình

trong việc thực hiện CTDV. Bởi vậy, có tình trạng cán bộ, công chức cho rằng chỉ làm việc theo giờ hành chính và ở công sở; trong khi đó CTDV nói chung, CTDV của chính quyền quận, huyện nói riêng muốn đạt kết quả tốt không phải chỉ tiến hành trong giờ hành chính và ở công sở.

Một số quận, huyện chưa chú trọng đến việc kiểm tra, giám sát hoạt động sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm CTDV. Công tác thi đua - khen thưởng và xử lý vi phạm của các tập thể và cá nhân trong thực hiện nhiệm vụ chính trị và các phong trào thi đua yêu nước còn chậm. Công tác kiểm tra, giám sát của chính quyền quận, huyện đối với các cơ quan chức năng của chính quyền và cán bộ, công chức về CTDV ở nhiều nơi còn bị xem nhẹ, chưa tiến hành kiểm tra theo chuyên đề đối với các tổ chức và cá nhân. Cán bộ, công chức chưa ý thức đầy đủ về vai trò nêu gương của mình trong việc thực hiện tốt CTDV của chính quyền quận, huyện...

Kinh nghiệm và giải pháp

Thực tiễn cho thấy, những địa phương, cơ quan, đơn vị thực hiện tốt CTDV là do có sự tập trung lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy các cấp trong suốt quá trình thực hiện CTDV. Bên cạnh đó, công tác quán triệt, triển khai các văn bản

chỉ đạo phải thường xuyên và kịp thời; việc xây dựng quy chế CTDV của từng địa phương, cơ quan, đơn vị phải cụ thể, phù hợp với đặc thù, đặc điểm của từng loại hình đơn vị nhằm tạo thuận lợi trong tổ chức thực hiện.

Vai trò nêu gương, sự tận tâm, hoạt động hiệu quả của cán bộ, công chức, viên chức, nhất là người đứng đầu địa phương, cơ quan, đơn vị trong thực hiện nhiệm vụ là yếu tố có tính quyết định đến kết quả thực hiện CTDV. Cấp ủy, chính quyền cấp huyện cần quan tâm nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, củng cố bộ máy ban dân vận, MTTQ, các tổ chức chính trị - xã hội; có chế độ hỗ trợ đối với cán bộ không chuyên trách của MTTQ, các đoàn thể ở cơ sở và cán bộ không chuyên trách ở khu phố, ấp, tổ dân phố, tổ nhân dân.

Biết tranh thủ người có uy tín trong tôn giáo, dân tộc, cộng đồng dân cư, dòng họ, cơ quan, tổ chức, lấy họ làm cốt cán trong các phong trào thi đua yêu nước. Quan tâm chăm lo, bồi dưỡng người có uy tín trong cộng đồng và có phương pháp vận động quần chúng; thường xuyên cung cấp thông tin cần thiết về tình hình chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội ở địa phương, trong nước và trên thế giới, bồi dưỡng

(Xem tiếp trang 68)